

Viktigaste i LGR22

Kap 1. Skolans värdegrund

Människolivets ökanbarhet, individers frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevnad. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikaheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska åtgärdas motverka.

Alla föräldrar ska med samma förtröende kunna docka sina barn till skolan, förväntade om att barnen inte blir enudigt påverkade till förmån för den ena eller andra åsiktningen.

Skolan ska aktivt och medvetet främja eleverna lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsroller som begränsar elevernas lärande, val och utveckling.

Skolan ska aktivt verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män, i enlighet med grundläggande värden så skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla sin förståelse av hur olika förutsättningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsroller och hur de kan begränsa människors livval och livsvillkor.

Skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevernas hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska måttstrukturer kopplas till kön och heteronormer såväl som förnyelse och kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi.

Kap 3. Övergripande mål och riktningar

Skolans mål är att varje elev kan respektera andra människors egenskaper samt deras kroppsliga och personliga integritet. Skolans mål är att varje elev kan leva i sig och i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen. Alla som arbetar i skolan ska medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen. Alla som arbetar i skolan ska i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor. Alla som arbetar i skolan ska i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet. Alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Läran ska synliggöra och med eleverna diskutera hur olika förutsättningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsroller kan begränsa egna livval och livsvillkor. Skolan ska planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper inom områdena sexualitet, samtycke och relationer samt om heteronormer såväl och förtryck. Läran ska verka för att eleverna oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. Läran ska förbereda eleverna för delaktighet och medverkan och för de rättigheter och skyldigheter som prägar ett demokratiskt samhälle. Rektor har ett särskilt ansvar att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om heteronormer såväl och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.

Kap 3. Fördjupningsområden

I undervisningen ska eleverna genom lekens ges möjlighet att bearbeta intryck, pröva olika identiteter, utveckla kreativitet samt sin förmåga att samarbeta och kommunicera. Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla goda karaktärsegenskaper samt känna tillhörighet och trygghet i elevgruppen. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla och pröva sin identitet och sina uppfattningar i möten och samspel med andra. Undervisningen ska tillvarata olika behov och mångfald och på så sätt ge eleverna möjlighet att fördjupa sin förståelse för olika sätt att tänka och vara. I undervisningen ska eleverna också ges möjlighet att utveckla förståelse för demokratiska principer, arbetsätt och processer genom att de får vara delaktiga, utöva inflytande och ta ansvar i verksamheten. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att utveckla tilltro till sig själva samt sin förmåga att samarbeta och att hantera konflikter på ett konstruktivt sätt. Genom undervisningen i forskningsklassen ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att skapa och upprätthålla goda relationer samt samarbeta utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt. Samtala, lyssna, ställa frågor och framföra egna tankar, söka och argument om olika områden som är bekanta för eleverna, till exempel etiska frågor och vardagliga händelser. Säker och ansvarsfull kommunikation, även i digitala sammanhang. Ord och begrepp som uttrycker behov, känslor, kunskaper och åsikter. Hur ord och uttryck kan uppfattas av och påverka en själv och andra. Normer och regler i elevernas vardag, till exempel i lek och spel, och varför regler kan behövas. Demokratiska värderingar och principer, i sammanhang som är bekanta för eleverna. Hur gemensamma beslut kan fattas och hur konflikter kan hanteras på ett konstruktivt sätt. Barnets rättigheter i enlighet med konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Kap 4. Friddagsämnet

Livfrågor med beträffande för eleven, till exempel karaktärsdrag, rättvisa och könsroller. Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla goda karaktärsdrag eller samt känna tillhörighet och trygghet i elevgruppen. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla och pröva identitet och uppfattningar i möten och samspel med andra. Undervisningen ska tillvarata olika behov och mångfald och på så sätt ge eleverna möjlighet att fördjupa sin förståelse för olika sätt att tänka och vara. I undervisningen ska eleverna också ges möjlighet att utveckla förståelse för demokratiska principer, arbetsätt och processer genom att de får vara delaktiga, utöva inflytande och ta ansvar i verksamheten. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att utveckla tilltro till sig själva samt sin förmåga att samarbeta och att hantera konflikter på ett konstruktivt sätt. Genom undervisningen i friddagsämnet ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att skapa och upprätthålla goda relationer samt samarbeta utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt. Säker och ansvarsfull kommunikation, även i digitala sammanhang. Ord och begrepp som uttrycker behov, känslor, kunskaper och åsikter. Hur ord och uttryck kan uppfattas av och påverka en själv och andra. Normer och regler i elevernas vardag, till exempel i lek och spel, och varför regler kan behövas. Enhet, könsroller, kroppslighet och konsumtion samt kritik gentemot av hur dessa företeelser framställs i medier och populärkultur. Demokratiska värderingar och principer, i sammanhang som är bekanta för eleverna. Hur gemensamma beslut kan fattas och hur konflikter kan hanteras på ett konstruktivt sätt. Barnets rättigheter i enlighet med konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen).

år 1-3 år 4-6 år 7-9

Kap 5.1 Bild Bilden som behåller identitet och måttstrukturer. Till exempel sexualitet, etnicitet och kön. Hur dessa perspektiv gestaltas och konstrueras.

Kap 5.3 Hem- och konsumentkunskap

Kap 5.3 Modersmål

Kap 5.9 Biologi

Betydelsen av kost, sömn, hygien, motion och sociala relationer för att må bra. Människans pubertet, reproduktion, sexualitet och identitet samt frågor om relationer, kärlek och ansvar. Människans reproduktion, sexualitet och identitet samt frågor om relationer, kärlek, ansvar, samtycke och omsorgsfullhet. Sexuellt överförbara sjukdomar och preventivmedel.

Kap 5.10 Fysik

Betydelsen av kost, sömn, hygien, motion och sociala relationer för att må bra.

Kap 5.11 Kemi

Betydelsen av kost, sömn, hygien, motion och sociala relationer för att må bra.

Kap 5.12 Geografi

Samtal om och reflektion över moraliska frågor och livsfrågor med beträffande för eleven, till exempel karaktärsdrag, könsroller och döden. Några grundläggande orsaker till och konsekvenser av fattigdom och ofärd. Till exempel kränkande följder till utbildning, hälsa och värdet. Arbete för att förbättra människors levnadsvillkor, till exempel genom Förenade Nationerna (FN). Samband mellan ekonomisk och social levnadsstandard och faktorer som demografi, jämställdhet, utbildning och naturresurser. Samtal om och reflektion över normer och regler i elevernas livsvärld, däribland i skolan och i digitala medier. Måttliga rättigheter inklusive alla människors lika värde och barnets rättigheter i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Grundläggande demokratiska principer. Vad säkts och uttrycks i samt majoritetens principer kan innebära i skolan och i samhället.

Kap 5.13 Historia

Samtal om och reflektion över moraliska frågor och livsfrågor med beträffande för eleven, till exempel karaktärsdrag, könsroller och döden. Likheter och skillnader i levnadsvillkor för barn, kvinnor och män under tiderna. Demokratiseringen i Sverige och framväden av välfärdssamhället. Bildandet av politiska partier, nya folkrörelser, till exempel kvinnorörelsen, och kampen för allmän rösträtt för kvinnor och män. Konstitution och förordning syner på kön, jämställdhet och sexualitet. Måttliga rättigheter inklusive alla människors lika värde och barnets rättigheter i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Grundläggande demokratiska principer. Vad säkts och uttrycks i samt majoritetens principer kan innebära i skolan och i samhället.

Kap 5.14 Religionskunskap

Samtal om och reflektion över moraliska frågor och livsfrågor med beträffande för eleven, till exempel karaktärsdrag, könsroller och döden. Kristendomens betydelse för värderingar och kultur i det svenska samhället förr och nu. Konflikter och samförstånd mellan olika religiösa och olika sekulära synsätt, till exempel i frågor om religionsfrihet, sexualitet och synen på kvinnor och mäns roller. Samtal om och reflektion över normer och regler i elevernas livsvärld, däribland i skolan och i digitala medier. Samtal om och reflektion över vardagliga moraliska frågor utifrån elevernas egna argument och olika religiösa tolkningar. Sådana frågor kan till exempel handla om ansvar, utaförskap, kränkningar, jämställdhet och sexualitet. Samtal om och reflektion över livsfrågor utifrån elevernas egna tankar samt utifrån tolkningar inom religioner och andra livsåsiktningar. Sådana frågor kan till exempel handla om identitet, kärlek, sexualitet och meningen med livet. Måttliga rättigheter inklusive alla människors lika värde och barnets rättigheter i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Grundläggande demokratiska principer. Vad säkts och uttrycks i samt majoritetens principer kan innebära i skolan och i samhället.

Kap 5.15 Samhällskunskap

Samtal om och reflektion över moraliska frågor och livsfrågor med beträffande för eleven, till exempel karaktärsdrag, könsroller och döden. Sociala roller och normer i olika sammanhang, till exempel inom familjen och i vänskapssituationer. Könsroller, jämställdhet och sexualitet. Människors identitet, ekonomiska resurser och möjligheter i samhället och hur dessa kan påverkas av bland annat socioekonomisk bakgrund, kön, ålder och etnicitet. Begreppen makt, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet. Kränkningar av de måttliga rättigheterna i olika delar av världen och internationellt arbete för att främja mänskliga rättigheter. De nationella minoriteternas situation i Sverige samt den svenska minoritetssituationen i de fem länder. Samnasas ställning som utfolk. Frihet, rättigheter och skyldigheter i demokratiska samhällen. Dilemman som hänger samman med demokratiska rättigheter och skyldigheter, till exempel gränsen mellan yttrandefrihet och kränkningar i sociala medier. Rättsstyrelsen i Sverige och principer för rättsväsendet. Möjliga orsaker till och konsekvenser av olika typer av kriminalitet, till exempel korruption, våldsbrott, sexualbrott och heteronormer såväl och förtryck. Könsrollers betydelse. Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs i media, till exempel utifrån kön och etnicitet, och hur detta kan påverka normbildning och värderingar.

Kap 5.16 Samiska

Kap 5.18 Svenska

Skönlitteratur för barn från olika tidier och olika delar av världen. Slågor, muntligt berättade, bilderböcker, kapitelböcker, lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors upplevelser och erfarenheter. Skönlitteratur för barn och unga från olika tidier, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Formellt och informellt språk. Skillnader i språk användning beroende på mottagare, syfte och sammanhang. Ansvarsfullt agerande vid kommunikation i digitala och andra medier.

Kap 5.19 Svenska som andraspråk

Skönlitteratur för barn från olika tidier och olika delar av världen. Slågor, muntligt berättade, bilderböcker, kapitelböcker, lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors upplevelser och erfarenheter. Skönlitteratur för barn och unga från olika tidier, från Sverige och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Formellt och informellt språk. Skillnader i språk användning beroende på mottagare, syfte och sammanhang. Ansvarsfullt agerande vid kommunikation i digitala och andra medier. Hur ord och uttryck uppfattas av omgivningen beroende på tonfall, kroppsspråk och övrigt uttryck. Språkbruk samt möjligheter och risker vid egen kommunikation i digitala medier.